

Israel: com hem arribat fins aquí

L'Orient Mitjà és una regió altament explosiva amb conflictes ètnics i religiosos magnificats pels interessos creuats de les grans potències. En aquest context, l'odi i la violència desmesurada no són estranys, però la incursió massiva en territori israelià que Hamàs va dur a terme per sorpresa dissabte a la matinada marca un abans i un després de gran transcendència que fa convenient aturar-nos un moment a contemplar el quadre general.

Les elits israelianes van renunciar a una solució dialogada de dos estats (el marc de "pau a canvi de territoris" del procés d'Oslo) després que l'esclat de la Segona Intifada els fes adonar-se que les condicions mínimes d'Arafat per a una entesa eren incompatibles amb la seguretat d'Israel com a estat jueu a llarg termini. Per esquivar aquest obstacle se'ls va acudir una retirada unilateral de zones incòmodes que fixés fronteres defensables amb una majoria demogràfica clara, i així van practicar-ho al sud del Líban i a Gaza, fins que les guerres simultànies del 2006 a totes dues franges van evidenciar que abandonar territoris sense previ acord era una mala recepta.

Al tornar al poder el 2009, Netanyahu va optar per gestionar el conflicte: evitar grans moviments diplomàtics i controlar la situació amb operacions limitades en què feia valer la superioritat militar. Aquesta ha estat la tònica tant de les quatre últimes grans escalades a Gaza (2009, 2012, 2014 i 2021) com de les incomptables topades menors.

En els darrers anys la gestió del conflicte s'ha transformat en una ambiciosa temptativa de resoldre'l, la "pau a través de la força". La idea és que l'hostilitat comuna que Israel i les grans potències sunnites encapçalades per l'Aràbia Saudita senten per l'Iran sigui suficient per crear una aliança estratègica que acabi

ADRIÀ FORTET

PROFESSOR D'HISTÒRIA MODERNA I CONTEMPORÀNIA A LA UAB

amb el rebuig arabomusulmà a l'estat jueu. Un cop assolida aquesta entesa, els palestins, ja no podent apel·lar a una guerra religiosa i havent perdut el seu veto al diàleg entre països àrabs i Israel, no tindrien altre remei que transigir i acceptar les propostes de pau israelianes.

L'estratègia va guanyar força amb els Acords d'Abraham del 2020 –l'establiment de relacions diplomàtiques amb els Emirats i Bahrain amb aprovació saudita– i encara ha agafat més volada aquest setembre, quant Netanyahu com Bin Salman s'han referit obertament a l'eventualitat d'un pacte. Tanmateix, no era gens clar que pogués materialitzar-se. A Israel l'oposició (molt mobilitzada contra la proposta de reforma judicial en aquests últims mesos) ho veia com una manera grollera d'escombrar la qüestió palestina sota la catifa, i els nacionalreligiosos (socis de govern de Netanyahu) advertien que no consentirien retirades territorials encara que fossin descafeïnades. I així mateix l'Aràbia Saudita, cada vegada més alarmada per la força de l'Iran a la regió, vacil·lava entre dos camins possibles: el pacte amb els Es-

tats Units i Israel o una treva duradora amb l'Iran sota garanties xineses.

Les esgarrioses imatges d'ahir, les escenes de milicians obrint-se pas casa per casa, segrestant, assassinant i torturant civils, retransmetent-ho al món amb un delit morbós, han causat un impacte emocional enorme a Israel i han fet que torni un sentiment de vulnerabilitat que els habitants no havien sentit des de l'altre gran fiasco d'intel·ligència en la història del país, la Guerra del Yom Kipur, que va sorprendre'ls l'octubre de 1973, ara fa cinquanta anys justos.

L'equilibri de forces de les dues últimes dècades, en què Hamàs desestabilitzava amb coets i míssils el sud d'Israel i l'estat jueu responia amb operacions de durada i abast limitat, s'ha trencat per sempre després d'aquest atac. Els milicians de Hamàs han llançat tres grans missatges: un a la ciutadania palestina (la resistència que pot derrotar Israel són ells, no pas l'ANP d'Abbas), un altre a Netanyahu (les temptatives d'esquivar el problema palestí amb maniobres diplomàtiques seran debades) i un tercer als saudites (Israel no pot garantir-se la pròpia seguretat, encara menys la dels altres). El desmentiment d'aquest missatge empeny Israel cap a una invasió terrestre de la Franja amb l'objectiu de destruir les capacitats militars i operatives de Hamàs, un repte incert de gran complexitat logística, davant el qual no pot descartar-se l'obertura d'un segon front al Líban.

És massa d'hora per parlar de guanyadors i perdedors, però hi ha dues coses que ja són evidents. La primera, que els esdeveniments que presenciarem caldrà llegir-los en aquest marc geopolític i tindran clares repercussions internacionals; al capdavant l'Iran ha esdevingut un dels aliats més estrets de Rússia. La segona, que som al començament d'una guerra llarga i despietada, en què haurem d'assistir impotents al dolor i al patiment de tantes víctimes a banda i banda.

L'equilibri de forces de les dues últimes dècades s'ha trencat per sempre després de l'atac de Hamàs

Miquel Bezares a Cleveland

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

❖ Ara que s'acosta el final d'any és un bon moment –sempre és bon moment– per fer present una de les novel·les que més gust he passat de llegir enguany: *Cleveland*, de Miquel Bezares, publicada per AdiA Edicions. Tots dos, autor i segell editorial, són naturals del Migjorn de Mallorca (de Lluçmajor i Calonge, respectivament) i han fet plegats, en els darrers anys, un camí fèrtil. Bezares, poeta excel·lent i constructor de relats breus entesos com una forma d'orfebreria narrativa i verbal, ha publicat amb AdiA el seu últim recull de contes (*Els voltants d'Olívia*, 2018), el seu més recent llibre de poemes (*Mal pas*, 2020) i un volum recopilatori amb una tria de l'autor dels contes publicats en volums anteriors (*El col·leccionista*, 2022) i, ara, la primera novel·la de l'autor, que és aquesta *Cleveland* que va sortir la primavera passada. Tots quatre són llibres excel·lents que permeten entrar per portes ben grans al món d'un escriptor feliçment inclassificable. La literatura de Miquel Bezares combina una inflexible –i sàvia– exigència formal amb el desplegament d'una realitat en què els humans literalment exploten sota la pressió de les forces contràries de l'amor, el desig i el temps. Un poeta i un contador d'històries tan precís com jugarer, líric i eruptiu a l'ensem, que a força d'insistir en la ficció acaba omplint els seus versos i les seves històries de veritat.

❖ Totes aquestes constants es mantenen i floreixen amb nova energia a *Cleveland*, una novel·la que s'acull al plantejament dels *short cuts*, de les vides creuades al voltant d'un mateix motiu: en aquest cas un bar anomenat Ohio, a Palma, que serveix d'escenari i punt de trobada dels personatges i de les històries que carreguen, de desig i desdés, de rendició i devoció, d'aspror i de tendresa, d'amistat compartida i sostinguda al llarg dels anys. També hi ha parelles que es fan i es desfan, que es troben i es perden, que es necessiten i es refusen, personatges que entren en combustió i d'altres que s'apaguen, moments epifànics i altres de buidor. També, al fons, necessaris, el sentit de l'humor i apunts de nostàlgia, una bella solidaritat de l'autor amb uns personatges que no són guanyadors però tampoc exactament perdedors. Són melancòlics, i això els fa pujar i baixar pels tobogans de l'esperit, acompanyats per un lector que els segueix, si se'm permet dir-ho així, encantat de la vida.

❖ AdiA Edicions ha celebrat enguany, també, deu anys d'existència, durant els quals ha excel·lit en la publicació de llibres de poesia, narrativa i assaig literari. Ha fet de plataforma generacional, publicant llibres d'autors de primera línia com Lucia Pietrelli, Joan Tomàs Martínez Grimalt, Jaume C. Pons Alorda o el mateix Pau Vadell i Vallbona, que és el fundador i editor del segell. Ha publicat novel·les importants d'Antoni Vidal Ferrando o Joan Pons Bover, n'ha rescatat de la Premi d'Honor Antònia Vicens i ha tornat a posar a l'abast llibres i antologies d'autors cabdals com Blai Bonet, Damià Huguet o Miquel Bauçà. Que continuï cent anys més.

DE FIT A FIT

Democràcia

JORDI DURÓ